

da nije vlasnik čk.- 957/9 k.o. Split tvrdi kako je cjelokupna zgrada hotela procijenjena u vrijednost društvenog kapitala, uključivo s tom česticom te ocjenjuje da je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je u tom dijelu odbio tužbeni zahtjev. Odluku o trošku pobija u dijelu u kojem je odbijen sa zahtjevom za naknadu troška.

Na žalbu tužitelja nije odgovoreno.

Protiv dijela (točke I. i IV. izreke) navedene presude žalbu podnosi tuženik pozivajući se također na sve žalbene razloge, uz prijedlog ovom žalbenom sudu da presudu u pobijanom dijelu preinači i odbije tužiteljev tužbeni zahtjev, a podredno da pobijanu presudu ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno raspravljanje i odlučivanje. U žalbi navodi kako presuda u pobijanom dijelu nije donijeta u skladu s pozitivnim zakonskim propisima te ima nedostatke zbog kojih se teško može ispitati, a povrh toga je u nesuglasju sa sadržajem isprava na koje se i sud poziva, ali ih pogrešno ocjenjuje te izvodi pogrešne zaključke, kao što je zaključak da bi tužitelj bio nositelj prava korištenja i upravljanja predmetnim nekretninama, koja prava je izvršavao u kontinuitetu od 50 godina, pa da je pretvorbom postao vlasnikom predmetnih nekretnina. U nastavnom tijeku žalbe, ponavlja tvrdnje iznesene tijekom postupka, da tužiteljevim prednicima rješenjem NO Grada Splita iz 1951. godine nije preneseno pravo korištenja i raspolaganja na predmetnim nekretninama, već je pravo upravljanja ostalo na NO, a pravo korištenja na Poduzeću za poslovne objekte Split, kako je to i dalje upisano u zemljišnoj knjizi, da rješenje HFP nije pravna osnova za stjecanje vlasništva na nekretninama, kao ni Zakon o pretvorbi i Zakon o privatizaciji, te je za utvrđivanje vlasništva na nekretninama neodlučno što su predmetne nekretnine knjižene kao osnovnog sredstva u poslovnim knjigama tužitelja. Odluku o trošku pobija iz razloga što nije dao nikakvog povoda navedenoj parnici pa primjenom odredbe članka 157. Zakona o parničnom postupku nije ni dužan snositi troškove predmetne parnice.

Na žalbu tuženika nije odgovoreno.

Protiv dijela navedene presude kojim nije udovoljeno zahtjevima iz tužbe glavnog miješanja, žalbu podnosi tužitelj glavnog miješanja iz svih žalbenih razloga predviđenih Zakonom o parničnom postupku, uz prijedlog da ovaj sud pobijanu presudu ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno raspravljanje i odlučivanje. U žalbi u bitnome navodi kako je sud istim argumentima, koje je naveo kada je usvajao tužiteljev zahtjev za utvrđivanje prava vlasništva na nekretninama, mogao uvažiti i zahtjev ovog žalitelja, poglavito zbog toga što je on, a ne tužitelj, u posjedu predmetnih nekretnina na temelju valjane pravne osnove. Po njegovoj ocjeni ne može se uvažiti niti obrazloženje suda u odnosu na postavljene podredne zahtjeve, koje je postavio sukladno relevantnom vještvu sudskog vještaka te je na taj način u dovoljnoj mjeri dokazao osnovanost svog potraživanja.

Na žalbu tužitelja iz tužbe glavnog miješanja nije odgovoreno.

Žalba tuženika kojom pobija presudu u dijelu u kojem je usvojen tužbeni zahtjev te u dijelu odluke o troškovima postupka je osnovana, dok je tužiteljeva žalba na presudu u dijelu u kojem je odbijen s tužbenim zahtjevom kao i sa zahtjevom za naknadu cjelokupnog parničnog troška neosnovana.

Ispitavši pobijanu presudu u dijelu u kojem je usvojen tužbeni zahtjev po odredbama članka 365. stavak 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11 i 25/13; dalje: ZPP), u granicama razloga navedenih u tuženikovoju žalbi i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud nalazi da je pri donošenju presude u tom dijelu ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka propisana odredbom članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a, ali su ispunjeni uvjeti za preinačenje presude primjenom odredaba članka 373.a ZPP-a jer se bitne činjenice mogu utvrditi na temelju isprava i posredno izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu.

Ispitavši pak pobijanu presudu na isti način u dijelu kojim je tužitelj odbijen s tužbenim zahtjevom za utvrđenje da je pretvorbom poduzeća u trgovačko društvo nekretnina poblize opisana u točki II. izreke presude postala vlasništvo tužitelja, ovaj sud nalazi da je presuda u tom dijelu pravilna i zakonita. Pravilna je i odluka o trošku u dijelu koji tužitelj žalbom pobija.

Predmet ovog spora je tužbeni zahtjev za utvrđenje da je tužitelj kao sveopći pravni sljednik nositelja prava korištenja i raspolaganja na nekretninama u društvenom vlasništvu označenih kao čk.br. 957/2 i čk.br. 957/8 k.o. Split, u naravi hotel Bellevue Split, a u nastavnom tijeku postupka i na čk.br. 957/9 k.o. Split na koju se protežu pojedini dijelovi hotela, pretvorbom stekao vlasništvo na tim nekretninama, kao i zahtjev da mu tuženik izda tabularnu ispravu podobne za upis njegova prava vlasništva u zemljišne knjige.

Prvostupanjski sud je udovoljio tužbenom zahtjevu u odnosu na nekretnine poblize upisane u točki I. izreke presude, dok je zahtjev za utvrđenje vlasništva na nekretnini upisanoj u zk.ul. 10960 čk.br. 957/9 k.o. Split, a poblize opisanu u točki II. izreke presude, kao neosnovan odbio. Ujedno je utvrdio da je tužitelj na temelju presude ovlašten zatražiti uknjižbu prava vlasništva na svoje ime, uz istovremeni izbris tog prava s imena tuženika ili njegovog pravnog prednika (Poduzeća za poslovne objekte u Splitu).

Između stranaka nije bilo prijeporno da su predmetne nekretnine u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Splitu upisane kao općenarodna imovina, kao i da je kao nositelj prava korištenja upisano Poduzeće za poslovne objekte Split, tuženikov pravni prednik. Nije bilo prijeporno niti da je tužitelj pravni sljednik Gradskog hotelskog poduzeća „Hotel Bellevue“, odnosno poduzeća navedenih u potvrdi registra prvostupanjskog suda. Između stranaka je bilo prijeporno je li tužitelj stekao (ostvarivao) pravo korištenja i raspolaganja na predmetnim nekretninama u društvenom vlasništvu te je su li se i na koji način, ta prava pretvorila u pravo vlasništva tužitelja.

U postupku suda prvog stupnja je utvrđeno:

- da su sporne nekretnine na vlasničkom listu (B) uknjižene kao općenarodna imovina, kao organ upravljanja upisan je Gradski NO Split, a kao nositelj prava korištenja na čk.br. 957/2, osim kino dvorane te na čk.br. 957/8, osim lokala, upisano je Poduzeće za poslovne objekte Split (z.k. izvadak od 3. srpnja 1993. -list 6. spisa) kojemu je sljednik Grad Split, s time da su spomenuta kino dvorana i lokal, unutar hotela već više od 40 godina sastavni dio zgrade hotela i funkcioniraju kao restoran i kavana hotela.

- da je na spornim nekretninama do 19. prosinca 1946. bilo upisano pravo vlasništva Prve pučke dalmatinske banke u Splitu, koje je prestalo na temelju nakon provedene konfiskacije po rješenju poslovni broj Konf-57/46 i prijenosa nekretnina u vlasništvo FNRJ, a potom njihovom predajom u posjed Oblasnom Narodnom odboru.

- da je Narodni odbor Grada Splita rješenjem pod brojem 15848/51 od 17. studenog 1951., pozivom na članak 59. stavak 3. Općeg Zakona o Narodnim odborima, a u svezi članka 4. i 5. Zakona o državnim privrednim poduzećima osnovao Gradsko hotelsko poduzeće Hotel Bellevue sa sjedištem u Splitu (list 5. spisa), da je tim rješenjem utvrđeno kako se osnovna sredstva poduzeća sastoje od objekta Hotel Bellevue, namještaja i raznih uređaja u vrijednosti od dinara 8.156.286.- koja su na tužitelja prenesena od Gradskog hotelskog poduzeća „Marjan“, da je predmet poslovanja tog poduzeća bio vršenje svih vrsta usluga i turističko ugostiteljska privreda, time da poduzeće spada pod nadležnost Narodnog odbora Grada Splita.

- da je rješenjem NO odbora, Povjereništva za financije broj 8197/51 od 27. prosinca 1951. Gradsko hotelsko poduzeće Hotel Bellevue upisano u Registar državnih privrednih poduzeća, a rješenjem istog Odbora Grada Splita broj 14007/53 od 31. srpnja 1953. promijenjen je naziv u Hotelsko poduzeće Hotel Bellevue.

- da je sudski vještak za geodeziju Tihomir Duvnjak izvršio identifikaciju čestica na kojima je položen hotel te je utvrdio da Hotel Bellevue predstavlja jednu samostalnu uporabnu cjelinu koju sačinjava prizemlje, I., II. i III. kat i potkrovlje, a zgrada je položena na tri čestice i to čk.br. 957/2, 957/8 i 957/9, sve k.o. Split.

- da je prema potvrdi registra prvostupanijskog suda od 12. travnja 1999. hotelsko poduzeće Split nastalo spajanjem ugostiteljskog poduzeća Restauracija „Zagreb“, HP „Bellevue“ Split i ugostiteljskog poduzeća „Trstenik“ Split, a upis je izvršen pod poslovnim brojem Fi-106/61 od 21. veljače 1961.

- da je HUP Split iz Splita brisano rješenjem istog suda pod poslovnim brojem Fi-711/72 od 8. studenog 1972. uslijed spajanja u novo poduzeće „Asphalatos Split“ - Hotelsko ugostiteljskog poduzeća „Asphalatos Split“, a koje je nastalo spajanjem HP Primorje Split, HP Marjan Split i HP Split, Split, Nadalje, HUP „Asphalatos Split“ je brisan iz registra 12. srpnja 1976. pod poslovnim brojem Fi-456/76 zbog spajanja u Hotelsko turističko ugostiteljsko poduzeće „Union Dalmacija“ Split, te osnivanja Osnovne organizacije udruženog rada Mosor. Iz postojećeg elaborata o opravdanosti reorganizacije OOUR-a u sastavu RO Union Dalmacija u čijem su sastavu bili OOUR „Mosor“, „Turist“, „Zagreb“, „Zdravljak“ i „Pekar“, a u sastavu OOUR Mosor bio je naveden i Hotel Bellevue za smještaj kapaciteta. Nadalje, rješenjem poslovni broj Fi-1689/89 od 21. veljače 1990. upisano je brisanje radne organizacije Union Dalmacija Split i OOUR-a Mosor zbog organiziranja u Poduzeće za ugostiteljstvo i hotelijerstvo Mosor s p.o., kojemu je rješenjem pod poslovnim brojem Fi-6972/90 od 13. prosinca 1990. izvršena promjena tvrtke u Poduzeće za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam Laurus s p.o. Split. To poduzeće je na temelju rješenja poslovni broj Fi-1641/93 od 22. travnja 1993. upisalo promjenu oblika organiziranja pretvorbom poduzeća u dioničko društvo s tvrtkom Laurus d.d. za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam Split. Rješenjem pod poslovnim brojem Fi-4192/94 od 3. lipnja 1994. upisano je organiziranje poduzeća u Holding d.d. za hotelijerstvo, ugostiteljstvo i turizam Laurus Split. Konačno, rješenjem poslovni broj Tt-95/444 od 13. listopada 1995. izvršen je upis usklađenja poduzeća sa Zakonom o trgovačkim društvima u Laurus d.d. za ugostiteljstvo i turizam Split.

- da je HUTP Laurus s p.o. rješenjem Agencije za restrukturiranje i razvoj Republike Hrvatske broj 01-02/92-06/438 od 29. prosinca 1992. dana suglasnost za namjeravanu pretvorbu poduzeća koja je utvrđena Odlukom i programom pretvorbe na način da se

društveno poduzeće HUTP Laurus pretvara u dioničko društvo Laurus d.d. Split s procijenjenom vrijednošću društvenog kapitala od 8.109.395.400 HRD, odnosno protuvrijednost od 17.217.400.00 DEM. Tim je rješenjem na ime osiguranja naknade nekadašnjim vlasnicima nekretnina zabranjeno raspolaganje dijelom procijenjene vrijednosti društvenog kapitala u iznosu od 12.195.075.00 DEM, odnosno 5.743.880.325 HRD, koji je prenijet u tadašnji Hrvatski fond za razvoj.

- da je Odlukom o organiziranju dioničkog društva Laurus u holding poduzeće uz istodobno osnivanje novih poduzeća podijeljen raspoloživi dio imovine na društva s ograničenom odgovornošću, a među njima i na novo osnovano društvo Laurus Bellevue d.o.o. kojem su prenijeta sredstva u vrijednosti od 521.065.00 DEM odnosno 1.954.925.295 HRD,

- da je u postupku pretvorbe društvenog poduzeća HUTP Laurus s p.o., doneseno djelomično rješenje Klasa: UP/I-943-01/98-02/206 od 29. lipnja 1999. prema kojem je u vrijednost društvenog kapitala procijenjena lokacija hotel Bellevue u Splitu, označeno kao zgr. 957/8 površine od 328 m² i zgr. 957/2 u površini od 268 m² sve zk.ul. 2340 na kojim česticama je sagrađen hotel Bellevue, uz napomenu da je u HFP izvršena rezervacija dionica u protuvrijednosti zemljišta označenog kao k.č.br. 957/8, k.č.br. 957/2 k.o. Split i objekt hotela Bellevue radi neriješenih imovinsko-pravnih odnosa.

- HFP 15. prosinca 2012., rješavajući po zahtjevu tužitelja Laurus d.d. u stečaju za dopunu rješenja o iskazu nekretnina, donio je zaključak kojim je odbijen zahtjev za dopunu djelomičnog rješenja o iskazu nekretnina od 29. lipnja 1999. na način da se upiše čest. zgr. 957/9 k.o. Split upisana u zk. ul. 10960 k.o. Split,

- da je na temelju nagodbe zaključene u spisu OS Split poslovni broj IP-2287/94 u kojem je razgraničena imovina prava i obveze nakon 1. siječnja 1988. kada je došlo do reorganizacije Poduzeća za poslovne objekte Split, sve iz razloga što je Općina Split osnovala Zavod za pripremu zemljišta, te Fondove u stambenom i komunalnom gospodarstvu, Grad Split imao ovlaštenje za uknjižbu prava vlasništva na svoje ime na svim nekretninama koje nisu bile predmet nagodbe na kojima je poduzeće uknjiženo u zemljišnim knjigama, a što nije učinjeno.

Slijedom takvih utvrđenja prvostupanjski sud u razlozima presude iznosi shvaćanje kako je tužitelj dokazao sljedništvo svojih prednika počevši od Gradskog hotelskog poduzeća Bellevue, koje je osnovano rješenjem NO Grada Splita iz 1951. godine i kojem je dano pravo upravljanja hotelom kao osnovnim sredstvom, do poduzeća Laurus s p.o., čiji pravni sljednik je po izvršenoj pretvorbi upravo tužitelj, te kako je vrijednost hotela procijenjena u vrijednost društvenog kapitala, a što je vidljivo iz rješenja HFP koji navodi, te ocjenjuje da su ispunjene nužne pretpostavke za stjecanje prava vlasništva, u smislu članaka 360.-365. ZV-a i Zakona o pretvorbi.

Prije svega treba kazati da se pravo upravljanja pojavilo u prvoj fazi administrativnog socijalizma u vezi s formiranjem državnog vlasništva čiji je titular bila država koja je imovinu mogla predati na upravljanje državnim privrednim poduzećima koja su imala status upravitelja. Uredbom o knjiženju prava vlasništva na državnoj nepokretnoj imovini od 3. lipnja 1947. („Službeni list FNRJ“ broj 58/47) državna imovina je pretvorena u općenarodnu imovinu bez da je određen titular prava vlasništva, a imovinskopравни izraz općenarodne imovine bilo je pravo upravljanja.

Državna privredna poduzeća osnivana su na temelju Osnovnog zakona o državnim privrednim poduzećima („Službeni list FNRJ“ broj 62/46), koja su bila razvrstana u kategorije: poduzeća općedržavnog značaja, zatim republičkog, pokrajinskog, oblasnog i lokalnog značaja, u koju potonju kategoriju spada i prednik tužitelja, s obzirom na to da je osnovan odlukom narodnog odbora, u skladu s Općim zakonom o narodnim odborima („Službeni list FNRJ“ broj 49/49-pročišćeni tekst) te Zakonom (i Uredbom) o nadležnosti općinskih i kotarskih narodnih odbora i njihovih organa („Službeni list FNRJ“ broj 52/57) i Uredbom o osnivanju poduzeća i radnji („Službeni list FNRJ“ broj 51/53). Postupno su se počeli stvarati novi stvarno pravni instituti pa se donošenjem Ustavnog zakona od 13. siječnja 1953. uvodi institut društvenog vlasništva umjesto općenarodne imovine, a pravo korištenja koje zamjenjuje pravo upravljanja prema Ustavnim amandmanima XXII. - LIII. od 30. lipnja 1963., a potom i Zakonom o udruženom radu iz 1976. godine društveno pravne osobe postaju subjekti prava raspolaganja sredstvima u društvenom vlasništvu, s kojima sudjeluju u pravnom prometu, dok Zakon o poduzećima iz 1988. godine napušta nevlasničku koncepciju društvenog vlasništva priznajući poduzeću subjektivno imovinsko pravo s kojima raspolaze.

Zakonom o pretvorbi uređena je pretvorba poduzeća s društvenim kapitalom u poduzeće kojemu je određen vlasnik, dok je Zakonom o privatizaciji uređena privatizacija imovine (dionica, udjela, stvari i prava) koja je prenesena IIFP na temelju Zakona o pretvorbi, odnosno imovine koja je postala vlasništvo Republike Hrvatske.

Odredbom članka 360. ZV-a propisano je da je pravo upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja na stvarima u društvenom vlasništvu postalo pretvorbom nositelja tog prava – pravo vlasništva one osobe koja je pretvorbom postala sveopći pravni sljednik dotadašnjeg nositelja prava upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja na toj stvari ako je stvar podobna biti predmetom prava vlasništva (članak 360. stavak 1. ZV-a), a stavkom 2. istog članka propisano je da pravo upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja na stvari u društvenom vlasništvu osobe koja se do stupanja na snagu tog Zakona nije pretvorila u subjekt prava vlasništva, postaje stupanjem na snagu tog Zakona pravo vlasništva dotadašnjeg nositelja prava upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja na toj stvari, ako je stvar sposobna biti predmetom prava vlasništva (članak 360. stavak 2. ZV-a), dok će se za upise prava upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja u zemljišnim knjigama i u drugim javnim upisnicima uzeti da su upisi prava vlasništva (članak 360. stavak 4. ZV-a).

Odredbom članka 390.a ZV-a propisano je da je trgovačko društvo kao pravni sljednik društvenog poduzeća, po završenoj pretvorbi društvenoga vlasništva, postaje vlasnikom nekretnina koje su na dan procjene vrijednosti temeljnog kapitala u postupku pretvorbe ili privatizacije bile:

- društveno vlasništvo s pravom upravljanja, korištenja i raspolaganja društvenog poduzeća,
- da su mogle biti predmet stjecanja prava vlasništva,
- da je vrijednost nekretnina procijenjena u kapital društva i da su po nadležnom tijelu iskazane u kapitalu društva.

Riječ je o tome da pravo upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja, da bi se moglo valjano pretvoriti u pravo vlasništva, mora u trenutku stjecanja, po propisima koji su se tada primjenjivali, ispunjavati sve pretpostavke koje su se tražile za valjano stjecanje toga prava.

Za stjecanje tih prava na društvenom vlasništvu (ili njihovu zaštitu) tražio se valjani pravni temelj (zakon, pravni posao, odluka državnog tijela i sl.) kao i odgovarajući način stjecanja (uknjižba, predaja i sl.), što u konkretnom slučaju nije utvrđeno.

Prema sudskoj praksi činjenica da je prednik tuženika bio osnivač prednika tužitelja samo po sebi ne pruža osnovu za stjecanje prava vlasništva, ako nije došlo i do prijenosa prava upravljanja, odnosno korištenja i raspolaganja u korist prednika tužitelja (arg. odluka VSRH poslovni broj Revt 39/06) o čemu je sud prvog stupnja trebao voditi računa.

Tužitelj tvrdi da je njegov pravni prednik (Gradsko hotelsko poduzeće „Hotel Bellevue“) stekao pravo korištenja predmetnih nekretnina u režimu društvenog vlasništva na temelju Odluke Narodnog odbora Grada Splita od 17. studenog 1951. broj 15848/51, kojom su nekretnine kao osnovna sredstva prenesene na tužitelja od Gradskog hotelskog poduzeća „Marijan“ čiji je osnivač isto tako bio Narodni odbor Grada Splita, kao tadašnji organ državne vlasti. Da je on bio taj koji je imao u posjedu te nekretnine, koristio ih, na njima obavljao svoju djelatnost, nadgradio ih, tužitelj dokazuje navedenim rješenjem NO Grada Splita iz 1951 godine, a da je stekao vlasništvo dokazuje pravnim sljedništvom poduzeća za koja tvrdi da su bila nositelji prava korištenja i raspolaganja na istim nekretninama, vođenjem nekretnina u poslovnim knjigama kao osnovnog sredstva, građevinskim dozvolama te rješenjem HFP iz kojeg proizlazi da su predmetne nekretnine tijekom pretvorbe unesene u društveni kapital.

Opširno, ali manjkavo obrazloženje suda u pogledu ocjene rješenja NO Grada Splita, koje vidi kao upravni akt na temelju kojeg su tužitelji prednici stekli pravo korištenja predmetnih nekretnina, sadržava takve navode da se presuda u tom dijelu uopće ne može ispitati. Štoviše, sud posve proizvoljno i bez relevantnih dokaza u spisu, zaključuje da su predmetne nekretnine prednicima tužitelja prenesene na korištenje.

Ovaj sud, suprotno zaključku iznesenom u obrazloženju presude, koristeći se građom koja je priložena spisu, ne nalazi da bi rješenje NO Grada Splita imalo značenje upravnog akta kojim su predniku tužitelja predmetne nekretnine prenesene na korištenje i upravljanje, a tako ne proizlazi niti iz zemljišne knjige. U tom je rješenju doduše navedeno da će osnovna sredstva, među kojima i Hotel Bellevue, tužitelj dobiti od Gradskog hotelskog poduzeća „Marijan“, međutim u spis nije dostavljen nikakav dokaz da je prijenos osnovnih sredstava u smislu tada važećih propisa proveden, na što je tuženik ukazivao tijekom cijelog postupka, a ponovio je i u svojoj žalbi.

Kako se može zaključiti iz konteksta razloga prvostupanjske presude, sud prvog stupnja pravnu osnovu stjecanja vlasništva vidi u tom rješenju i u odlukama HFP, što nije niti može biti pravna osnova za stjecanje vlasništva. HFP u postupku pretvorbe ne određuje vlasništvo nekretnina unesenih u društveni kapital, već u fazi donošenja rješenja o namjeravanoj pretvorbi pazi na realnost procjene kapitala i s time u vezi na vrijednost dionica, dok iz rješenja NO Grada Splita bio osnivač prednika tužitelja, a ne i da bi došlo do prijenosa prava upravljanja i korištenja.

Povrh toga, nekretnine su na dan procjene vrijednosti temeljnog kapitala u postupku pretvorbe bile upisane kao općenarodna imovina, kao organ upravljanja bio je upisan Gradski

NO Split, a kao nosilac prava korištenja bilo je upisano Poduzeće za poslovne objekte Split. Prema tome, faktičnim posjedovanjem nekretnina, na što se poziva i društvo Laurus Bellevue d.o.o., tužitelj nije dokazao da je na predmetnim nekretninama stekao pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja, a nakon provedene pretvorbe i pravo vlasništva.

Prihvativši tužbeni zahtjev za utvrđenje da je tužitelj pretvorbom stekao vlasništvo nekretnina procijenjenih u njegovom temeljnom kapitalu, a bez da je prema procesnoj građi koja je priložena spisu, dokazao da je prethodno stekao pravo upravljanja, korištenja ili raspolaganja, sud je pogrešno primijenio odredbe na koje se sam pozvao.

U odnosu na dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na izdavanje tabularne isprave, napominje se kako se kod stjecanja prava vlasništva s osnove pretvorbe društvenog vlasništva u skladu s odredbom članka 390.a ZV-a, kao i kod stjecanja prava vlasništva dosjelošću, radi se o stjecanju prava vlasništva na temelju zakona u smislu odredbe članka 129. stavak 1. ZV-a, koje se stječe u trenutku ispunjenja zakonskih pretpostavki, ne o stjecanju prava vlasništva na temelju pravnog posla. Posljedično, tužitelj ne može od tuženika zahtijevati izdavanje tabularne isprave. No kada bi se radilo o derivativnom stjecanju vlasništva (na temelju pravnog posla) tada bi, suprotno stajalištu suda prvog stupnja, tuženikov prigovor zastare bio osnovan.

Nadalje, pravo vlasništva i druga prava mogu se steći pod uvjetom da nisu u sukobu s pravima koja na bivšim društvenim stvarima pripadaju drugim osobama, među koja spadaju i slučajevi kada je imovina konfiscirana. Za utvrđivanje vlasnika nekretnine u takvom slučaju odlučna činjenica radi li se o imovini za koju je postavljen zahtjev prijašnjeg vlasnika za povrat imovine u vlasništvo prema odredbama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“ broj 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02). Nadalje, prema odredbi članka 77. tog Zakona, Republika Hrvatska stječe pravo vlasništva na imovini koja je predmet naknade prema odredbama tog Zakona, glede kojih zahtjev za naknadu nije podnesen ili je pravomoćno odbijen. Utoliko se ne može prihvatiti stajalište suda prvog stupnja da je tuženikovo pozivanje na članak 77. Zakona o naknadi neosnovano i bespredmetno u ovoj stvari.

Zato je ovaj sud koristeći se ovlašću iz članka 373.a ZPP-a preinačio prvostupanjsku presudu kao pod točkom I. izreke ove odluke.

Što se pak tiče tužiteljevih žalbenih prigovora u odnosu na odbijeni dio tužbenog zahtjeva prvostupanjski sud je u razlozima presude naveo valjane razloge, oni u bitnom dijelu nisu proturječni s odlukom u točki II. izreke i sa sadržajem isprava u spisu. Pravilno je primijenjeno i materijalno pravo kada je tužbeni zahtjev odbijen. Naime, prema odredbi članka 390. stavak 1. ZV-a, odredbe članaka 360. do 365. ZV-a ne odnose se na stvari koje nisu unesene u društveni kapital pravnih osoba u postupku pretvorbe društvenih poduzeća, a predmetna nekretnina nije unesena u društveni kapital tužitelja. Neosnovanim se ukazuju i tužiteljevi prigovori u pogledu nedosuđenog troška.

Valjalo je zato tužiteljevu žalbu odbiti na temelju članka 368. stavak 1. ZPP-a.

Žalba tužitelja glavnog miješanja nije osnovana.

Ispitavši pobijanu presudu na isti način u dijelu kojim je odbijen tužbeni zahtjev glavnog miješanja i podredno istaknuti tužbeni zahtjevi, ovaj sud nalazi da je presuda u tom dijelu pravilna.

Naime, sama činjenica da su tužitelj, odnosno njegovi pravni prednici slobodno koristili sporne nekretnine i posjedovali ih nije dovoljna da bi se dokazalo vlasništvo dosjelošću. S tim u vezi napominje se kako je odredbom članka 388. stavak 2. ZV-a propisano da se stjecanje, promjena, pravni učinci i prestanak stvarnih prava do stupanja na snagu tog Zakona prosuđuju prema pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih učinaka, dok je odredbom članka 388. stavak 3. ZV-a propisano kako rokovi koji su za stjecanje i prestanak stvarnih prava određeni tim Zakonom, ako su bili počeli teći prije nego što je on stupio na snagu, nastavljaju teći u skladu s odredbom stavka 2. toga članka, ali ne dulje nego što bi trebao isteći rok određen tim Zakonom ako bi počeo teći u času njegova stupanja na snagu.

Osim toga, budući da se u konkretnom slučaju radi o nekretnini koja je bila u društvenom vlasništvu, skreće se pozornost i na odredbu članka 388. stavak 4. ZV-a kojom je propisano kako se u rok za stjecanje dosjelošću nekretnine koje su na dan 8. listopada 1991. bile u društvenom vlasništvu, kao i za stjecanje stvarnih prava na tim nekretninama dosjelošću, ne računa i vrijeme posjedovanja proteklo prije toga dana.

Što se pak tiče istaknutih podrednih zahtjeva napominje se da je tužba glavnog miješanja (članak 198. ZPP-a) prema procesnim propisima samostalna tužba protiv osoba koje međusobno vode parnicu i njome se može tražiti ista stvar ili pravo o kojemu između drugih teče parnica, tako da su zahtjevi iz ovih parnica nekompatibilni. To drugim riječima znači da nema mjesta isticanju nekih drugih zahtjeva, kako je to ovdje učinjeno.

Iz navedenih razloga proizlazi da je žalbu tužitelja tzv. glavnog miješanja valjalo kao neosnovanu odbiti i odlučiti kao u izreci ove presude, pozivom na članak 368. stavak 1. ZPP-a.

Uvažavajući tuženikove prigovore da ni na koji način nije prouzročio ovu parnicu preinačena je i odluka o troškovima postupka sadržana u točki IV. izreke pobijane presude, primjenom odredbe članka 373. točka 3. ZPP-a.

U Zagrebu 28. kolovoza 2014.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
IVICA OMAZIĆ, v.r.

Za točnost opravka
ovlašteni službenik

BRANKICA ČURMAN